

MUSEUM NORDSJÆLLAND

Handleplan 2024

INDHOLD

---

1. INDLEDNING	3
2. RESOURCER OG ORGANISATION	4
2.1. Medarbejderressourcer	4
2.2. Økonomiske ressourcer	4
2.3. Samarbejdsaftale	4
3. HANDLEPLAN FOR MUSEETS FORMIDLING 2023	5
3.1. Eksisterende udstillingssteder	5
3.2. Projekter for nye museer	7
3.3 Outreach	8
3.4. Skoletjenesten	11
3.5. Hørsholmarkivet	11
3.6 Kommunikation og markedsføring	12
4. HANDLEPLAN FOR MUSEETS FORSKNING	13
4.1. Arkæologi	13
4.2. Nyere tid	14
5. HANDLEPLAN FOR MUSEETS INDSAMLING	16
5.1. Arkæologi	16
5.2. Nyere tid	17
6. HANDLEPLAN FOR MUSEETS REGISTRERING OG BEVARING	18
6.1. Arkæologi	18
6.2. Nyere tid	18
7. HANDLEPLAN FOR FORVALTNING AF MUSEUMSLOVENS KAPITEL 8	19
7.1. Arkæologi	19
7.2. Nyere tid	19
8. ØKONOMISTYRING	20
8.1. Nyt budgetsystem	20
8.2. Den nye bogføringslov	20
9. GRØN OMSTILLING	21
9. IMPLEMENTERING AF STRATEGIPLAN 2023-2027	22

1. INDLEDNING

Museum Nordsjællands handleplan for 2024 hviler på museets strategiplan for årene 2023-2027. Handleplanen beskriver de konkrete, overordnede opgaver, der skal udføres i 2024 inden for museumsarbejdets fem søjler: indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling samt opgaver i forbindelse med forvaltningen af museumslovens kapitel 8, der bl.a. omfatter museets sagsbehandling og undersøgelser i forbindelse med den fysiske planlægning. Yderligere beskæftiger handleplanen sig med museets personalemæssige og økonomiske ressourcer. Planen beskæftiger sig ikke meget med driftsrutiner, men fokuserer på nye tiltag og større projekter.

Museets handleplan for 2024 og de følgende år, hvad angår de overordnede opgaver inden for forskning og formidling, fremgår i grove træk af den oversigt, der er bragt i strategiplanens afsnit 14: *Strategiplanens implementering*, som også er gengivet sidst i denne handleplan.

Handleplanen er udarbejdet af museets ledelse og medarbejdere og vedtaget af bestyrelsen d. 22.2.2024

2. RESOURCER OG ORGANISATION

2.1. Medarbejderressourcer

I 2024 har museet 33 fastansatte medarbejdere svarende til 30 årsværk. Herudover er der på timelønnsbasis ansat 15 museumsværter og medhjælpere. Museet har året rundt et vekslende antal projektansatte, særligt i forbindelse med arkæologiske udgravninger. I 2024 forventes der flere projektansatte end i 2023, grundet vækst i antallet af arkæologiske udgravninger. Der er knyttet et stort antal frivillige til museet, hvoraf flere er medlemmer af de tre museumsforeninger, som i deres vedtægter bl.a. har til formål at støtte Museum Nordsjælland.

2.2. Økonomiske ressourcer

Gribskov, Hillerød og Hørsholm er museets hjemkommuner, som tilsammen yder de største offentlige tilskud til museets drift, mens staten er den største enkeltbidragsyder. Museum Nordsjælland modtager tilskud fra yderligere seks kommuner, hvor vi varetager det museumsfaglige arbejde.

Museets samlede omsætning var i årene 2018-2022 mellem ca. 25 og 41 mio. kr. årligt. Udsvingene skyldes det vekslende omfang af arkæologiske undersøgelser i relation til bygge- og anlægsprojekter. Den arkæologiske aktivitet var størst i årene 2020-2022. Af omsætningen udgør mellem 35 % og 53 % offentlige tilskud, mens mellem 37 % og 60 % er egenindtjening, hvoraf størstedelen kommer fra arkæologiske undersøgelser. Ikke-offentlige tilskud – primært refusion fra beskæftigelsesordninger – udgør mellem 5 % og 10 %. Gribskov, Hillerød og Hørsholm kommuner yder tilsammen ca. 57 % af de samlede offentlige tilskud. De øvrige kommuners tilskud udgør ca. 7 % af de offentlige tilskud, mens statstilskuddet udgør ca. 36 %.

2.3. Samarbejdsaftale

I oktober 2023 blev der afholdt et møde mellem Museum Nordsjælland og de tre hjemkommuner. I mødet deltog Museets bestyrelse og ledelse. Fra hjemkommunerne deltog de tre borgmestre, kulturdirektører, kulturchefer og centerchefer. Formålet med mødet var at drøfte samarbejdsaftalen, herunder hvordan man kunne få formuleret rettelser til den eksisterende aftale, som alle kunne acceptere. Det blev besluttet, at følgende paragraffer skulle opdateres:

§ 4 Budgetter og regnskaber.

§ 9 Forandringer i det økonomiske grundlag.

§ 10 Indirekte tilskud og øvrige tilskud.

§ 13 Udtræden af samarbejdet.

Museet tilretter aftalen i 2024 og ser frem mod en underskrift fra alle tre hjemkommuner.

3. HANDLEPLAN FOR MUSEETS FORMIDLING 2023

3.1. Eksisterende udstillingssteder

3.1.1. Fyrhistorisk Museum på Nakkehoved

Ultimo 2024 vil der blive påbegyndt en opfriskning/reparation af den eksisterende udstilling forud for åbningen i marts 2025. Der vil derudover igangsættes en forberedelse af en ny udstilling, som gennemføres etapevis i efteråret 2024 eller foråret 2025.

3.1.2. Elværket

I Elværket er der i 2024 og starten af 2025 udstillingen Ad Libitum, og herefter arbejdes der på at sætte en ny udstilling op i første halvdel af 2025. Den foreløbige plan for den kommende udstilling er baseret på resultaterne af forskningsprojektet "De Glemte" der handler om moselig. Udstillingstitlen er "Facetime med fortiden". Elværkets beliggenhed gør, at der kræves et skærpet fokus på marketing og synliggørelse af udstillingsstedet. Der er derfor iværksat forskellige tiltag, som skal bidrage til at skabe opmærksomhed. I 2024 og frem er målet at øge besøgstallet i Elværket og etablere et kendskab og tilhørsforhold til det arkæologiske udstillingssted i lokalbefolkningen. Der er derfor lagt op til aktiv brugerinddragelse i udstillingen Ad Libitum, fx ved få udstillet hæklerier, lavet i relation til udstillingens tema, og deling af madopskrifter, der knytter sig til traditioner eller er lokale specialiteter.

3.1.3. Æbelholt Klostermuseum

For at gøre museets formidling vedrørende Klosterhaven mere inddragende og levende er der i 2021 lavet en lille planteskole i tilslutning til Klosterhaven. Her drives små, overskydende planteskud i haven op i potter, og de klosterplanter, som ikke er giftige, sælges i museumsbutikken med vejledende materiale vedrørende groning og pasning. Ligeledes er butikken udvidet med andre varer, der viser, hvordan urterne i haven kan bruges i salt, sæber og snaps – eller til hjemmefarvet garn og dekorative kort. I 2024 fortsætter dette arbejde, og nogle ting finjusteres.

3.1.4. Hillerød Bymuseum

Nogle af fundene fra de arkæologiske udgravninger i Hillerød vil blive udstillet på Bymuseet. Derudover vil et hjørne af stueetagens udstilling (hvor der i dag er sygehus/hospitalsfortælling) blive omdannet til et børneområde, hvor børnene kan være kreative. Ud over disse mindre tiltag, skal det undersøges, hvorvidt bygningens tilstand kræver handling i 2024. Således er både tag, tagrender og vinduer i dårlig stand. Museet indhenter tilbud på reparationer.

3.1.5. Hørsholm Egns Museum

Særudstilling: "PH – uromageren i Usserød"

I 1945 flyttede PH til et stråtækt hus i Usserød med sin nye hustru Inge. I udstillingen rettes fokus på mennesket PH og på spørgsmålet om, hvorfor samfundsrevseren og modernisten PH valgte at bo i et idyllisk bondehus i en landsby. Udstillingen åbner i april 2024 og kan ses frem til vinteren 2025.

I Egns museets permanente udstilling, om Hirschholm Slot og Struensee, udvikles et fjerde udstillingsrum med temaet "Slottet der døde af skam".

3.2. Projekter for nye museer

3.2.1. Livet ved havet

Museum Nordsjælland arbejder sammen med Gribskov Kommune og Gilleleje og Omegns Museumsforening med planer om et nyt museum centralt i Gilleleje på Museumsstrøget. Museumsprojektet, som vi kalder "Livet ved Havet", skal udover skiftende særudstillinger formidle tre hovedtemaer: 1) Det barske liv ved havet, 2) Oktober '43 og 3) Sommergæsterne. Et visionsoplæg og en fondsstrategi for projektet er udarbejdet.

Hvad selve museumsbygningen angår, ønsker styregruppen et byggeri, der er så bæredygtigt som muligt. Takket være midler fra Kultur, Idræt og Forebyggelsesudvalget i Gribskov Kommune og Museum Nordsjælland vil der i foråret 2024 blive udarbejdet et skitseforslag ved Aart Architects (tidl. Mangor og Nagel). Skitseforslaget skal afklare mulighederne for genanvendelse af Skibshallerne, samt udmunde i et budget for anlægsfasen og visualiseringer af projektet, som borgere kan forholde sig til. I 2024 vil der blive taget kontakt til fonde.

3.2.2. Oplysningsmuseet og Hørsholm Slotshave

Museum Nordsjælland har udarbejdet et visionsoplæg for et nyt museum om oplysningstiden. Det skal handle om dannelse, oplysning og frihed, hvilket er hele grundlaget for vores moderne, demokratiske samfund. Planen er, at museet skal ligge i den store lade ved siden af Hørsholm Egnsmuseum (hvor det tidl. jagt og skovbrugsmuseum lå), hvilket er en unik mulighed for at skabe en helhedsoplevelse i samspil med slotsøen og omgivelserne.

Museum Nordsjælland har udarbejdet en forretningsplan for det nye museum. Såfremt Hørsholm Kommune erhverver Laden fra ejeren, Hirschholm Slotspark Aps, med henblik på at skabe et oplysningsmuseum, vil museet opdatere og kvalificere visionsoplægget samt lave fondsstrategi for det nye museum, hvorefter de indledende kontakter til fonde vil blive taget.

3.2.3. Medicon Valley

Mulighederne for at etablere et museum i Hillerød, der fokuserer på medicinindustrien over de sidste 1000 år, skal afsøges i 2024 og 2025. Udgangspunktet bliver Æbelholt Kloster, men historien skal føres helt op til Supersygehuset i Hillerød Syd. Grundet de to store projekter i Gribskov og Hørsholm, er der udelukkende tale om indledende arbejder.

3.3 Outreach

3.3.1. Kulturspot

Museets formidlingscontainer *Kulturspot* viser i maj og september en udstilling om renæssancemad, der skal fungere som en selvstændig udstilling, hvis tema knytter sig til udstillingen "*AD Libitum*", men som bruges til synliggørelse og reklame for udstillingen i Elværket. Fra juni til august viser containeren en udstilling om Nationalpark Kongernes Nordsjælland, der finansieres af Nationalparken, men laves i samarbejde med Museum Nordsjælland. Containeren står maks. 3 uger på samme sted, hvorefter den flyttes til en placering.

3.3.2. Kulturhavn Gilleleje

Museets montrer og skærmformidling på biblioteket i Kulturhavn Gilleleje viser i 2024 to nye særudstillinger. Den første lanceres i marts med et arkæologisk tema. Den anden lanceres til oktober med et nyere tids tema.

3.3.3. Favrholtidsrejsen

I samarbejde med Hillerød kommune har museet udviklet en oplevelsesrute i byudviklingsområdet Favrholt med bl.a. historiske figurer fra området, herunder det personificerede moselig, der kom frem i 2013. Hver figur har tilknyttet en fortælling om stedet, enten i fortiden eller i fremtiden. Fortællingerne er dramatiseret af den lokale teatertrup *Mastodonterne* og kan høres ved at scanne den tilhørende QR-kode. Målet er at skabe opmærksomhed og interesse for området. Favrholtidsrejse bliver indviet sammen med områdets nye stisystemer i foråret 2024.

3.3.4 Favrholt bydel

Museet fortsætter den spændende dialog og udvikling, som for alvor blev igangsat i 2023, med at integrere de arkæologiske narrativer for Favrholt-området ind i udviklingen af den nye bydel. Således skal museet i 2024 indgå i flere arbejdsgrupper sammen med Hillerød kommune og områdets byudviklere. Museet skal dermed være med til at udvikle bydelen ved at integrere den fantastiske arkæologiske arv både i planløsninger, landskabsudvikling og fortællinger i området. Det bliver en helt speciel form for museumsformidling, der her er i sin tidlige fase, men som der arbejdes på og videreudvikles i 2024.

3.3.5 Forskningsformidling

I marts 2024 ansøger museet en pulje i Carlsbergfondet til forskningsformidling. Målet er at producere en podcastserie med arbejdstitlen "*De Glemte – moseligenes hemmeligheder*". Dette skal ske i samarbejde med en journalist for at sikre en høj formidlingsmæssig kvalitet. Serien skal tage udgangspunkt i museets forskning i moselig, og skal desuden ses i en større sammenhæng med det føromtalt forskningsprojekt og den projekterede udstilling i Elværket i 2025. Målet er dels at udbrede kendskabet til museets forskning og dels at øge kendskabet til museet mere generelt.

3.3.6. Arrangementer

Hen over året afholder museet som sædvanlig talrige kulturhistoriske foredrag og vandreture rundt om i Nordsjælland. Du kan se de aktuelle arrangementer på museets hjemmeside <https://museumns.dk/det-sker/arrangementer/>. Her skal nævnes et udpluk af de lidt større arrangementer i 2024:

Hørsholmarkivets foredragsrække med FOF Nordsjælland

I første halvår af 2024 gennemfører Hørsholmarkivet en foredrags- og byvandningsrække om Hørsholms, Rungstedts, Vallerøds, Usserøds og omegns historie i samarbejde med FOF Nordsjælland. Fire af foredrags- og byvandningsrækkens seks arrangementer forestås af arkivarlederen, mens de to resterende forestås af museumsinspektører fra Museum Nordsjælland.

Søborg Sø

I forbindelse med genetableringen af Søborg Sø bidrager museet med formidlingen af kulturhistorien omkring søen i samarbejde med Naturstyrelsen.

”PH – Uromageren i Usserød”

I tilknytning til PH-udstillingen vil der blive lanceret en række foredrag/omvisninger om arkitekten Poul Henningsen.

Æbelholt Kloster

- Maj: Havedag.
- Juni: Omvisning.
- 18. august: Middelalderdag for børn med værksteder, rollespil og teater.
- 29. august: Særrundvisning i Klosterhaven.
- September: Omvisning.

Fyrhistorisk Museum

- 16. marts: Fyrene åbner med et gratis traktement.
- 12. maj: Fyrmuseets fødselsdag d. 15. maj bliver afholdt søndag d. 12. maj. Den nye bestyrelse for fyrlauget bestemmer traktementet.
- 17. august: Fyrenes internationale dag. Programmet er ikke fastlagt endnu.

Byvandringer i Gilleleje

I samarbejde med Gilleleje og Omegns Museumsforening vil der også i 2024 blive gennemført en række byvandringer i Gilleleje, hvor fiskerlejets generelle historie vil være emnet.

Egnsspil i Gilleleje

I forlængelse af samarbejdet mellem Gilleleje og Omegns Museumsforening, Gilleleje Bibliotek, Gilleleje Kirke og Museum Nordsjælland om arrangementer i forbindelse med oktober 1943 er det planen at gentage og udbygge det ”lille egnsspil”, der blev gennemført den 18. oktober 2023. Egnsspillet kombinerer byvandring og optrin fra oktober 1943 på en måde, der overrasker publikum og medvirker til stor spørgelyst og interesse.

Foredrag og andre arrangementer i Elværket

I forbindelse med udstillingen "AD LIBITUM" er der arrangeret en række foredrag i første halvdel af 2024 med fokus på mad og madtraditioner gennem tiden. Ud over foredrag har der også været andre typer af arrangementer med tilknytning til udstillingens tema, fx sanketure, østerssmagning mv. Dertil kommer, at museet søger om midler til at afholde et maskebal, hvor udstillingen danner kulissen sammen med levende musik, renæssancemad og meget andet.

I tilknytning til udstillingen Ad Libitum i Elværket, arbejdes der fortsat på at udbyde ekstra tilbud til børnefamilier i skolernes ferier. Det første tilbud starter i vinterferien med "Bønnemysteriet", en skattejagt for børn. I efterårsferien 2024 afholdes *Historiske værkstedsdage* for børn. Dette er et afprøvet koncept fra tidligere arkæologiske udstillinger, som museet viderefører, og temaet for *Historiske værkstedsdage* skifter derfor i forhold til den pågældende udstilling i Elværket.

Hirschholm Festival

1. september bringer museet igen historien om Hirschholm Slot til live på Slotsøen i Hørsholm med boder, optrædende og meget andet.

Kulturnat Hillerød

6. september deltager museet i Hillerøds Kulturnat med smagsprøver i Elværket.

Helsingør Børnefestival

September: Nyere Tid deltager i Helsingør Børnefestival.

Julemarkeder

Hillerød Bymuseum afholder julemarked d. 23. og 24. november 2024. Honninghjerter, marcipangrise, juleklip, besøg fra sætternissen og måske igen besøg af vores juleherteflettemester er på programmet. Vi finder også Nissekatapulten frem og arbejder desuden med nye tiltag.

Nakkehoved Fyr afholder julemarked d. 30. november og d. 1. december. Fyret pyntes op til jul, og der serveres kage og kaffe.

Historiske vandreture

I 2024 tilbyder Museum Nordsjælland syv historiske vandreture (søndage) i samarbejde mellem nyere tid og arkæologi samt eksterne aktører: Nytårskur i Tisvilde Hegn (januar), Gribskov (forsvundne landsbyer og kongelig stordrift, inkl. parforcejagt, april NY), Annisse (en landsbys historie, maj), Jægersborg Dyrehave (fra landbrugsland til lystskov inkl. parforcejagt, juni NY), Søborg Sø (den forsvundne landsby og et landskab i forandring, august), Historien rundt om Esrum (september, NY), Folehaveskoven (Skov- og landskabshistorie, november).

Samarbejde med biblioteker

Foredragsrækker

Museum Nordsjælland fortsætter samarbejdet med Hillerød, Hørsholm, Fredensborg og Gilleleje biblioteker.

Der afholdes foredrag på Fredensborg Bibliotek, og i samarbejde med Hørsholm Bibliotek afholder museet foredragsrækker i foråret og efteråret 2024.

Hillerød bibliotek Vi har tidligere lavet en Sommerferieskattejagt sammen med biblioteket, men den medarbejder, som vi plejer at lave den med, var på orlov sidste år. Muligheden for at lave en skattejagt, hvor de historiske skilte evt. kan danne udgangspunkt, undersøges.

Antologi om Anders Uhrskov, stifter af Folkemuseet i Hillerød og Hillerød Bibliotek

Museet samarbejder med lederen af Hillerød Lokalhistoriske arkiv og andre om formidling af Anders Uhrskovs arbejde og forfatterskab mv. for at markere de 100 år der er gået, siden museet blev stiftet.

3.4. Skoletjenesten

I 2023 har skoletjenesten fokuseret på at udvikle nye undervisningsforløb og revidere eksisterende forløb, så de stadig er up-to-date. Dette er en løbende proces.

I 2024 starter vi nye forløb i Hørsholm, Hillerød og Gribskov kommuner. I Hørsholm Kommune opstartes et forløb om landskabs- og kulturhistorie i Folehaveskoven, samt et forløb i Hørsholm Lokalarkiv. I Hillerød Kommune starter der nye undervisningsforløb til udstillingen "AD LIBITUM" i Elværket, og der kommer nye forløb om gamle lege på Hillerød Bymuseum. I Gribskov Kommune samarbejder museet med Gribskov arkiv og Gribskolen om udvikling af et skoletjenesteforløb omkring Søborg Sø.

Derudover har skoletjenesten i en årrække haft undervisningsforløb i det fri. I 2024 er der bl.a. planlagt et undervisningsforløb i uge 18-26 og uge 34-39, hvor skoleklasser kan få undervisning "on site" på en arkæologisk udgravning ved Smørkilde Bakke, Hillerød. Fundene fra udgravningen bliver omdrejningspunktet i undervisningen.

I 2024 vil skoletjenesten undersøge, hvordan vi bedst kan udbrede kendskabet til de mange undervisningstilbud på museet. Formålet er at tilpasse vores kommunikation bedst muligt til skoler og ungdomsuddannelser.

3.5. Hørsholmarkivet

Arkivet ændrede i 2023 navn fra "Hørsholm Lokalarkiv" til det mere mundrette "Hørsholmarkivet."

Hørsholmarkivet vil fortsætte sit aktive arbejde med at opsøge og modtage borgere, der kan afgive væsentlige beretninger og/eller fotos samt dokumenter med vidnesbyrd om Hørsholm-områdets historie. Dette sikrer dokumentationen af områdets historie for eftertiden, ligesom det forøger mulighederne for udforskning og formidling af kommunens historie til borgerne. I 2024 vil det være målet at indsamle min. fem interviews fra personer med beretninger. Dette vil i år ske med særligt fokus på lokales oplevelser af arkitekten og samfundsdebattøren Poul Henningsen, hvis liv i Usserød i efterkrigstiden fortæller om både nærområdet og dets miljø.

Foredrag og byvandring

Det er i 2024 målsætningen, af Hørsholmarkivet forestår 10 foredrag, omvisninger og byvandring for borgerne.

Artikler i lokalpressen

Hørsholmarkivet har en stærk tradition for at bidrage til det lokale kendskab til nærmiljøet gennem historiske artikler i lokalpressen. Dette vil arkivet søge at fortsætte i 2024 gennem samarbejde med Ugeavisen Hørsholm og Frederiksborg Amts Avis.

Sociale medier

Sociale medier er en vigtig kanal til at nå borgerne i deres hverdag. I 2023 har Hørsholmarkivet oprettet siden "Hørsholmhistorie" på Instagram, hvor arkivets store fotosamling formidles. I 2024 er det målet, at denne side skal nå op på at have 200 følgere, ligesom det er målet, at Hørsholmarkivet skal bidrage med fotos og historier til Museum Nordsjællands øvrige SoMe-profiler og det lokale turist- og oplevelsesinitiativ "Hørsholm-Rungsted.dk". (Peter Brandi: Hørsholm Museumsforening)

3.6 Kommunikation og markedsføring

Museet vil styrke sin kommunikation og markedsføring for at øge kendskabet til museet og opnå større besøgstal. I 1. halvår af 2024 videreføres ansættelsen af en kommunikationsmedarbejder i en tidsbegrænset stilling mhp. udvikling af en ny hjemmeside og museets grafiske udtryk.

Målet med den nye hjemmeside er at skabe en tydeligere fortælling om Museum Nordsjælland. Således vil flere af museets kernefortællinger blive udfoldet på hjemmesiden, så der på denne platform vises den bredde og styrke, som er kendetegnende for museet. Det er samtidig målet, at hjemmesiden bliver lettere at navigere i for de besøgende. Desuden arbejdes der generelt på at skabe en mere klar og gennemgående retning for museets fortællinger i alle dele af vores formidling.

4. HANDLEPLAN FOR MUSEETS FORSKNING

Forskningsstemaerne og de enkelte projekter er nærmere beskrevet i strategiplan 2023-2027. Her gives en kortfattet oversigt over implementeringen og fremdriften af projekterne.

4.1. Arkæologi

4.1.1. Forskningsstema: Udnyttelsen af vådområderne

De Glemte

Forskningsprojektet *De Glemte* om nordsjællandske moselig løber over en toårig periode med start 1. januar 2023. Projektet er støttet af Kulturministeriets Forskningsudvalg med 761.000 kr. og har bl.a. Nationalmuseet og Panuminstituttet som samarbejdspartnere. Som et afledt projekt er der oprettet et forskningsnetværk om religionsarkæologi sammen med Nationalmuseet. Dette er støttet af Krogagerfonden.

4.1.2. Forskningsstema: Bosættelsesmønstre

Skov- og landskabsudvikling i Nordsjælland

Nationalmuseet og Museum Nordsjælland har etableret et projekt, der på baggrund af bl.a. pollenanalyser skal undersøge skov- og landskabsudviklingen i Nordsjælland. Analyserne omfatter prøver fra bl.a. Frederiksborg Slotssø, som er udtaget i 2023. Der forventes svar i 2024. Projektet er finansieret af 15. Juni Fonden med 1 mio. kr. og Nationalpark Kongernes Nordsjælland med 150.000 kr.

Maglemosekulturen i Nordsjælland

En række udgravninger med stort forskningsmæssigt potentiale har i de seneste år rykket ved vores forståelse af maglemosekulturens udbredelse og landskabsudnyttelse i Nordsjælland. Udgravningerne, og de deraf afledte resultater, skal præsenteres i form af publicering af lokaliteterne. Samarbejdspartnere: Globe-Institute Københavns Universitet, Miljø- og materialeforskning Nationalmuseet og Statens Naturhistoriske Museum.

De nordsjællandske fjordsystemer og forholdet mellem kyst- og indlandsudnyttelse i senmesolitikum

Bearbejdningen af fundmaterialet fra Nivåfjorden og den tilknyttede Sjælsø genoptages og intensiveres med fokus på hyttetomter og grave fra kongemose- og erdebøllebopladsen Nivå 10. Samarbejdspartnere: Nationalmuseet og Durham University.

4.1.3. Forskningstema: Urbanitet

Søborg

Projektet, der skal belyse rigsborgen Søborg Slotsruin og den tilhørende købstad i en større nordsjællandsk sammenhæng, er et samarbejde med Nationalmuseet, Naturstyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen og løber kontinuerligt i 2024. Projektet er støttet med 1 mio. kr. af Kulturministeriets Forskningsudvalg.

Helsingør

Forskningsprojektet om Helsingør omfatter to spor:

- En undersøgelse af, hvordan svenskekrigen 1658-1660 påvirkede byens indbyggere og topografi. I samarbejde med bl.a. Århus Universitet og Københavns Museum ansøges der pt. om eksterne forskningsmidler til projektet.
- En undersøgelse af byens opland, der stod for fødeleverancerne til købstaden. Denne del er et led i samarbejdet "Sjællands Middelalder", og gennemføres i 2. halvår 2024.

4.1.4. Andre projekter

Frederik 2.'s kanaler

I samarbejde med Nationalpark Kongernes Nordsjælland foretager Museum Nordsjælland en arkivalsk og arkæologisk undersøgelse af Frederik 2.'s kanalsystem omkring Frederiksborg Slotssø. Der er tale om et modningsprojekt, som eventuelt kan udbygges de følgende år i tæt samarbejde med Kongernes Nordsjælland og andre eksterne samarbejdspartnere.

4.2. Nyere tid

4.2.1. Forskningstema: Nordsjællands krongods

Den kongelige parforcejagt

Projektet omkring parforcejagten nærmer sig sin afslutning. Resultaterne er publiceret løbende og det forventes afsluttet i 2024. Projektet er finansieret af Kulturministeriets Forskningsudvalg med 726.000 kr. og Nationalpark Kongernes Nordsjælland med 100.000 kr.

4.2.2 Forskningstema: Kystkulturen

Fiskeriets og kystkulturens udvikling siden 1990'erne belyses foreløbig gennem et par mindre undersøgelser, der løber i 2024 og 2025:

- Dokumentation af arbejdet i Fiskeauktion Danmark, Gilleleje, ved deltagelse i morgenauktioner, fotodokumentation og interviews.
- Dokumentation af jomfruhummerfiskeri ved deltagelse i fiskeriet, fotodokumentation og interviews. Det er planen, at dokumentationen munder ud i en artikel om jomfruhummerfiskeriet fra Gilleleje.
- Undersøgelse vedr. Ågabet for at belyse det nu historiske ålefiskeri i Arresø. Det er planen, at undersøgelsen munder ud i en opfølgende artikel.

4.2.3 Andre projekter

Hovedstadsregionens historie

Hørsholmarkivet vil i 2024 fortsat indgå som en aktiv del af forskningssamarbejdet i Organisationen Danske Arkiver samt samarbejdsnetværket Hovedstadsområdet Kulturhistoriske Arkiver. I den forbindelse vil arkivet søge at bidrage til vidensgrundlaget for en kommende antologi om hovedstadsregionens historie.

Forskning i Hørsholm og Fredensborgs nyere historie

Museet har modtaget en donation på 700.000 kr., som skal bruges på forskning. Grundet fratræden i Nyere Tids afdeling, kan forskningen ikke gennemføres i 2024, men der skal lægges en plan for midlernes anvendelse over de kommende år.

5. HANDLEPLAN FOR MUSEETS INDSAMLING

5.1. Arkæologi

Tilvæksten til museets arkæologiske samling sker primært ved forundersøgelser og udgravninger. Hovedparten af udgravningerne er rekvirerede, bygherrebetalte opgaver. En mindre, sekundær tilvækst sker gennem detektorfund, som ikke erklæres for Danefæ, samt andre løsfund, der enten gøres af museet eller indleveres af private. Dertil kommer større privatsamlinger, som rummer genstande med entydig proveniens.

I 2024 er der foreløbig planlagt følgende arkæologiske undersøgelser:

Jonstrup Kirkegård, Furesø Kommune

Udgravninger af bopladser fra yngre jernalder og huse fra middelalderen forud for etablering af kirkegård.

Ledningsgravninger Frederiksværk-Melby og Frederiksværk-Ølsted, Halsnæs Kommune

Overvågninger af muldafrømning på et 8-10 kilometer langt ledningstrace i forbindelse med nedgravning af fjernvarmerør.

Fjernvarme i Helsingør, Helsingør Kommune

Overvågning af gravearbejder i forbindelse med etablering af fjernvarmeledninger i Helsingørs middelalderlige bykerne.

Hillerød Midtby, Hillerød Kommune

Fortsat overvågning af gravearbejder i Hillerøds gamle centrum i forbindelse med nedgravning af nye kloakledninger.

Favrholm, Hillerød Kommune

Udgravninger af bopladser fra jernalder med huse og gruber samt fundrige moselag.

Søborg Sø, Gribskov Kommune

Fortsatte forundersøgelser forud for etableringen af Søborg Sø. Dertil kommer udgravning af et område med spor efter den middelalderlige købstad forud for anlæggelse af parkeringsplads til Søborg Sø.

Smørkilde Bakke, Hillerød Kommune

Museets største udgravning til dato starter op i 2024 og varer ca. tre år. I 2024 udgraves dele af landsbyen Egespur, som anlægges i 6-700-årene og nedlægges i 1558. Landsbyen har dækket op mod 14 hektar, og det er et sjældent eksempel på, at vi får mulighed for at udgrave det meste af en middelalderlandsby.

5.2. Nyere tid

Indsamlingen af genstande til Nyere tids samling er restriktiv. I Hørsholm er indsamlingens fokus på Hirschholm Slot, Struensee og Caroline Mathildes liv sammen på slottet, de spirende tendenser til landbrugsreformer og oplysningstiden. Indsamlingen i Fredensborg og Hørsholm har derudover fortsat fokus på det daglige liv, som savner repræsentation i samlingen.

I Gilleleje og Hillerød er der samlet rigeligt ind for tiden frem til 1970-80, og alle samfundsklasser er også relativt godt repræsenteret. I Gilleleje er hovedfokus for indsamlingen genstande relateret til kystkultur. Der er i Hillerød tillige løbende fokus på den kommende flytning af hospitalet, når et nyt hospital er bygget i den nye bydel Favrholm.

2024 og 2025 er der stadig fokus på en løbende indsamling af materiale, hovedsagelig fotos, til at skabe overblik over Nordsjællands landsbyer og deres øjeblikkelige tilstand kulturelt set. Hermed skabes også et overblik over Nordsjællands landsbygårde og deres bevaringstilstand. Enkelte artikler om landsbyer i Nordsjælland er allerede udkommet som resultat heraf, og flere følger i de kommende år.

6. HANDLEPLAN FOR MUSEETS REGISTRERING OG BEVARING

6.1. Arkæologi

Ud over den løbende registrering og konservering i forbindelse med de arkæologiske forundersøgelser og udgravninger gik museet i gang med at registrere den arkæologiske samling fra det tidligere Værløse Museum i 2023. Dette arbejde forventes afsluttet i 2024.

Efter stor graveaktivitet i 2020-22 er der ophobet ganske mange fund i museets kælder i Frederiksgade 9, som afventer registrering. En del af arbejdet blev gennemført i 2023, men det vil blive prioriteret, at mængden af registreringsmodne fund nedbringes i 2024.

6.2. Nyere tid

Museum Nordsjælland vil i 2024 fortsat understøtte og udvikle museets frivilliggrupper, der bidrager til arbejdet med at registrere genstande, fotos og arkivalier. Der registreres fortsat på Bjerggården af fire genstandsfolk og en foto-/arkivalieregistrant.

Mange genstande har flyttet plads på magasinet de seneste år pga. ompakning og forbedring af opbevaringsforhold og skal derfor omregistreres i registreringssystemet SARA, så de er til at finde på deres nye placering. Genstandene i Hørsholm og Hillerød er nu omregistreret. I 2024 vil genstandene på magasinet i Gilleleje blive omregistreret. Desuden er registreringen af de store genstande, som er frosset i den dertil lejede frysecontainer, nu påbegyndt og forventes færdiggjort i 2024.

Museumsarkivet i Hillerød

En frivillig arbejder fortsat med scanning af museets billedmateriale i Hillerød og er i sidste tredjedel af processen. Fra 2021/22 er frivillige (med oplæring) begyndt at registrere arkivalier fra det meget store arkivaliemagasin på Bjerggården, som er tilknyttet de indsamlede museumsgenstande i Hillerøds afdeling.

Hørsholmarkivet

Arkivet vil undersøge mulighederne for at udvide sin magasinplads, der i dag er i såvel arkivbygningen på Søndre Jagtvej, i magasinet på Gutfeldtsvej samt i sikringsbunkeren ved Hørsholm Mølle.

7. HANDLEPLAN FOR FORVALTNING AF MUSEUMSLOVENS KAPITEL 8

7.1. Arkæologi

Inden for det arkæologiske område fortsættes arbejdet med museumslovens kapitel 8 på samme grundlag og efter samme retningslinjer som hidtil. Det ser ud til, at der vil ske en overførsel af genstande fra MUD til SARA i løbet af 2024, hvorefter alle arkæologiske genstande vil være at finde i SARA, og dermed også i den offentligt tilgængelige database *Museernes samlinger*.

7.2. Nyere tid

I Gribskov vil der i 2024 forestå en møderække med Plan & Byg (statusmøder bør genoplives for at optimere samarbejdet). I Gribskov forestår ligeledes en dialog med kommunen omkring nødvendigheden af SAVE-registreringer af de væsentligste dele af kommunens bygningsmasse, hvor især landejendomme og gl. sommerhuse er utilstrækkeligt beskyttede – med kommunens udmærkede, nye registrering af dele af Gilleleje, som forbillede.

Parforcejagtlandskabet

Museet bistår Sitemanagerskabet for Parforcejagtlandskabet med monitorering af Jægersborg Hegn og Dyrehave i efteråret 2024.

8. ØKONOMISTYRING

8.1. Nyt budgetsystem

Budget 1-2-3 er under implementering. Vi overfører bogføringsdata fra e-conomic til Budget 1-2-3, og arbejder med forecast. Vi vil efterhånden implementere flere funktioner og evt. også flere brugere på systemet.

8.2. Den nye bogføringslov

Den nye bogføringslov trådte i kraft 1. januar 2023 og implementeres fuldt ud over de kommende år. Dette får betydning for museets bilagshåndtering. Senest fra 1. januar 2025 skal alle museets bilag gemmes digitalt. Det vil dog allerede være gældende fra 1. januar 2024.

Alle medarbejdere får tilbudt en e-conomic app, som fotograferer bilaget og sender det direkte til vores økonomisystems inbox, alternativt sendes en scanning eller et foto af bilaget til e-conomics mailbox.

9. GRØN OMSTILLING

I samarbejde med hjemkommunerne er der i de forløbne år indledt en grøn omstilling af museets drift, og den proces vil museet styrke. Museet vil fortsat styrke indsatsen med fokus på følgende områder:

- Kontordrift – med fokus på at mindske papirforbruget, affaldssortering og genanvendelse, indkøb af bæredygtige produkter.
- Grønne arealer – fokus på ”vild med vilje”.
- Transport – med fokus på offentlige transportmidler til møder og kurser samt virtuelle møder.
- Kommende udstillinger – såvel særudstillinger inde som ude og nye faste udstillinger. Her skal der være fokus på energiforbrug, bæredygtige materialer, genbrug af materialer og udstillingsmateriel, energiforbrug i såvel tilblivelses- som driftsfasen m.m. Det samme gælder museets arrangementer og festivaler.
- Projekterne med at etablere nye museer involverer ombygninger og nybygninger. Her skal der tænkes bæredygtigt i både planlægnings-, anlægs- og driftsfasen.
- Arkæologiske udgravninger – fokus på energibesparende og bæredygtige løsninger.

Den grønne omstilling kræver samarbejde, vidensdeling og rådgivning, og her har museet fået mulighed for at deltage i et helt nyt forum: *Museernes Grønne Akademi*. Akademiet er et 2½-årigt projekt støttet af Augustinus Fonden og forankret i *Organisationen Danske Museer*. Museernes Grønne Akademi skal gøre museerne i stand til at gå aktivt ind i den grønne omstilling og vælge de mest bæredygtige løsninger. Akademiet skal udvikle og udbyde konkrete værktøjer og kurser baseret på den bedste viden om grøn omstilling i en museums kontekst. Omstillingen fokuserer på fire områder: bygninger, bevaring, udstillinger samt drift og ledelse.

Det Grønne Akademi vil arbejde og udvikle i tre spor:

- Kortlægning af museernes status og udfordringer ift. grøn omstilling.
- Udvikling af online-tilgængelig værktøjskasse til grøn omstilling på museerne.
- Udvikling og gennemførelse af praksisorienterede kurser samt i forbindelse hermed et charter, hvor museerne forpligter sig på grøn omstilling i strategi- og handleplaner.

Museum Nordsjælland deltager aktivt i Det Grønne Akademis udviklingsarbejde og har tilsluttet sig det grønne charter.

9. IMPLEMENTERING AF STRATEGIPLAN 2023-2027

Skematisk fremstilling af implementeringen af strategiplan 2023-2027, hvor de overordnede opgaver i handleplanen for 2024 også fremgår.

MUSEUM NORDSJÆLLAND Handleplan for strategiske delmål 2023-2027	2023				2024				2025				2026				2027			
	1 KV	2 KV	3 KV	4 KV	1 KV	2 KV	3 KV	4 KV	1 KV	2 KV	3 KV	4 KV	1 KV	2 KV	3 KV	4 KV	1 KV	2 KV	3 KV	4 KV
FORMIDLING - ÆNDRING AF EKS. UDSILLINGSSTEDER																				
1.1. Hillerød Bymuseum - opdatering af udstilling																				
1.2. Elværket særudstillinger																				
1.3. Elværket - planlægning af ombygning / fondsansøgning																				
1.4. Fyrhistorisk Museum - opdatering af udstilling																				
1.5. Hørsholm Egns Museum - særudstillinger																				
FORMIDLING - NYE MUSEUMSPROJEKTER																				
2.1. Livet ved havet - Gilleleje																				
2.2. Oplysningstidsmuseet - Hørsholm																				
2.3. Hørsholm Slotshave - formidlingsdelen																				
2.4. Æbelholt Klostermuseum og "Medicon Valley" - udvikling																				
FORSKNING																				
3.1. Nordsjællands ældre stenalder																				
3.2. Nordsjællandske moselig																				
3.3. Bebyggelsesudvikling og metalhåndværk i Nordsjællands æ. jernalder																				
3.4. By og borg i renaissance																				
3.5. Nordsjællands krongods																				
3.6. Oplysningstidens spor i Nordsjælland																				
3.7. Kystkulturen - fiskerlejerne kulturhistorie / Bogudgivelse oktober '43																				

■ Milepæl, f.eks. start fondsansøgning, udstillingsåbning, byggestart eller afslutning af forskningsprojekt.